

การรักษาผู้อดฝิ่นของโรงพยาบาลกว๋องสิ่วมูลนิธิ

(ในระยะ ๕ ปี)

โดย * พ.ญ. มณี สุนทรรังษี พ.บ.

ภายในระยะ 5 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2497 ถึง พ.ศ. 2501 ได้มีผู้มาให้ทางโรงพยาบาลนรีรักษาตัวเพื่ออดฝิ่น เป็นจำนวนทั้งสิ้น 58 คน ตามรายการข้างล่างนี้ เป็นชาวจีนเสีย 50 คน และไทย 8 คน พวกที่มาให้รักษานี้เป็นพวกที่สมัครใจมาให้รักษาทั้งสิ้น บางคนสูบฝิ่นมาแล้ว 15 ปี ก็มี และจำนวนฝิ่นที่สูบ มีคนที่สูบมากที่สุดวันหนึ่ง ๆ 12 กรัม ก็มี การรักษาเราได้ทำกันอย่างใกล้ชิดกับคนไข้ทุก ๆ คน เพราะส่วนมาก

แล้วเลยตัวใจอ่อนไปด้วย เรื่องนี้ก็เป็นเรื่องที่น่าคิดเรื่องหนึ่ง สำหรับการรักษาอดฝิ่นในจำนวนคนมาก ๆ ในคราวเดียวกัน

สาเหตุที่ไม่ได้ผล มี 2 พวก คือ

ก. ไม่ได้ผลขณะอยู่ทำการรักษาใน ร.พ.

ข. ไม่ได้ผลเมื่อออกจาก ร.พ. แล้ว

ก. ไม่ได้ผลขณะทำการรักษาใน ร.พ. เท่าที่พบ มี 2 พวก คือ

1. คนไข้มิได้ให้ความจริงแก่แพทย์ เมื่อ

รายการการรักษาคนไข้ภายในเวลา 5 ปี

พ.ศ.	จำนวนทั้งหมด	ชาย	หญิง	ได้ผล	ไม่ได้ผล	หมายเหตุ
2497	11	11	—	10	1	
2498	13	12	1	8	5	(ไม่ได้ผล) เพราะคนไข้มีอายุมาก
2499	10	10	—	8	2	ถึงแก่กรรม เพราะเป็น Ca. Stomach
2500	10	10	—	7	3	
2501	14	14	—	13	1	ครั้งแรกได้ผล กลับไปสูบครั้งที่ 2

คนไข้ที่ให้มารักษา มักจะมาทีละคน ซึ่งสะดวกแก่การรักษาตามความสังเกต ถ้ามีคนอื่นให้มารักษาพร้อม ๆ กันหลายคน และอยู่เตียงใกล้ ๆ กันแล้ว การรักษามักจะไม่สำเร็จบริบูรณ์ดี จะมีคนหนึ่ง ในจำนวนนั้นเลิกการรักษาโดยกระทันหัน ทั้งนี้เนื่องจากทนดูอาการของเพื่อนข้างเตียง

มาทำการรักษา เช่นเคยสูบวันละ 10 gm. สูบมาทั้งหมด 20 ปี คนไข้จะบอกกับแพทย์เพียงวันละ 5 gm 10 ปี เท่านั้น คงจะเป็นที่อายหรือปิดบังญาติ หรือนายจ้างที่ส่งมาทำการรักษา ก็เป็นได้ ดังนั้น ขณะที่มาอยู่ใน ร.พ. คนไข้จะทนไม่ได้ เพราะจำนวน morphine ที่ฉีดให้ไม่

* ผู้อำนวยการโรงพยาบาลกว๋องสิ่วมูลนิธิ

แรงเท่ากับจำนวนฝุ่นที่เคຍสูบ แต่คนไข้จำพวกนี้ก็มีแผนการช่วยตัวเองมาก่อน เพราะกลัวลำบาก โดยแอบซ่อนมูลฝึนติดตัวไปด้วย ขณะใดที่รู้สึกลำบากเพราะหิวฝึน เขาก็จะกินมูลฝึนควบไปด้วย บางคนก็ได้จากเพื่อนที่ไปเยี่ยมหาไปให้ เนื่องจากทนสงสารไม่ได้ บางคนก็แอบออกไปหาเอง โดยโกหกกับเจ้าหน้าที่ ร.พ. ว่าออกไปธุระ เป็นต้น คนไข้พวกนี้จะยอมอยู่ตามเวลาที่แพทย์กะให้ แต่พอออกจาก ร.พ. ก็กลับไปสูบอีก เขาเหล่านี้ที่ยอมไปรักษาก็เพราะนายจ้าง หรือญาติบังคับ ซึ่งหลักเลียงไม่ได้เสียโดยมาก

2. คนไข้ที่มีโรคประจำตัว เป็น Chronic disease เช่น Pulm. T.B., Ca. Stomach, bronchial asthma ฯลฯ คนไข้ได้รับความทรมานจากโรคต่าง ๆ เหล่านี้จึงไปสูบ ดังนั้นเมื่อไปรักษาคคนไข้จะทนไม่ได้ มักออกจาก ร.พ. ก่อนกำหนด และกลับไปสูบฝึนอย่างเดิม

ข. ไม่ได้ผลเมื่อออกจาก ร.พ. แล้วพบ 5 % เป็นเพราะ :-

1. อาชีพคนไข้ที่ต้องกลับไปอยู่ใกล้ชิดกับฝึนอีก ได้แก่พวกค้าฝึน ทำงานในโรงฝึน
2. ยังมีคนในบ้านที่สูบฝึนอีก เช่น พี่ น้อง หรือ ญาติ โดยมากมักจะตามกลับไปสูบอีก
3. เพื่อนฝูงชวนหรือไปสูบโดยความจำเป็นบางอย่าง เช่น มี 1 ราย ที่ได้ไปรักษาอดได้สำเร็จแล้วประมาณ 4 เดือน ต้องไปทำงานในป่าจังหวัดเชียงราย และเกิดป่วยเป็นไข้ คนไข้ทนต่ออาการเจ็บปวดตามตัวไม่ได้ ประกอบ

ด้วยบริเวณที่พักคนไข้มีโรงฝึนอยู่ด้วย คนไข้จึงหันไปสูบเพื่อให้บรรเทาความปวดลง ต่อจากนั้นคนไข้ก็สูบติดต่อกันอีกเป็นเวลา 2 เดือน จึงกลับไปขอรับทำการรักษาอีกครั้งหนึ่ง คราวหลังอดไม่ได้ผล เพราะคนไข้แอบออกไปกินมูลฝึน และติดซ่อนไว้กินอีกด้วย

มีคนไข้อยู่ 1 ราย ที่เกือบจะไม่ได้ผล ขณะอยู่ใน ร.พ. หากแต่สังเกตว่า ทุกครั้งที่ขอฉีด morphine นอกเวลาที่กำหนดให้ เป็นเวลาที่คนไข้มีอาการ Colicky pain บริเวณ right lumbar ได้ส่ง X-ray พบว่าเป็น stone in upper part of right ureter คนไข้ยินยอมทำผ่าตัด หลังจากผ่าตัดได้ 5 วัน คนไข้หายปวด และไม่ขอฉีด morphine อีกเลย คนไข้กลับบ้านโดยไม่ได้สูบฝึนอีก อาการ

อาการต่างๆ ที่ปรากฏ แต่ละรายมากน้อยกว่ากันตามจำนวนฝึน และเวลาที่สูบมา บวกเข้ากับกำลังใจ และความตั้งใจที่จะอดให้เป็นผลกันอีกด้วย อาการทั่วไปที่พบเสมอคือ ปวดเมื่อยตามกระดูก กล้ามเนื้อแขน-ขา ปวดศีรษะ เบื่ออาหาร อ่อนเพลีย กระสับกระส่าย (บางราย) นอนไม่หลับ บางรายจะกระโดด บางรายนอนกับพื้นกลิ้งไปมา เหตุที่ต้องทำเช่นนี้คนไข้บอกว่าไม่อยากอยู่นิ่ง ๆ บางรายหงุดหงิด บางรายรู้สึกร้อนตามตัว คนไข้จะอาบน้ำคั้นละลาย ๆ คน ทั้ง ๆ ที่บางที่อากาศหนาว บางรายน้ำตาน้ำมูกไหลเหมือนคนร้องไห้ บางคนกล้ามเนื้อแขน-ขากระดูก ท้องผูก บางรายท้องเดิน

การรักษา

1. ใช้ Morphine hydrochloride ฉีดให้ตามจำนวน และเวลาที่คนไข้สูบ โดยคำนวณตามน้ำหนักของฝิ่น แล้วค่อย ๆ ลดจำนวนลงทุกวันหรือทุกเว้นวัน แล้วแต่อาการแทรกซ้อนของคนไข้ บางรายลดลงเร็วคนไข้ทนไม่ได้ ซึ่งมักเป็นกับคนไข้ที่สูบมานาน

การคำนวณ น.น. ฝิ่น 26 gm.

= morphine 0.26 gm.

= morphine 4 gr.

(จาก Cecil หน้า 542)

2. Symptomatic Rx อาการดังกล่าวมาแล้วเกิดเมื่อเวลาลด morphine ลงให้ sedative เพื่อให้คนไข้สบาย ถ้ากระวนกระวายมากหรือเพื่อคลั่งให้ Largactil ฉีด ถ้ามีอาการปวด เมื่อยให้ยาแก้ปวด นอนไม่หลับให้ยานอนหลับกลางคืน คนไข้สูบฝิ่นทนยาได้ดี ดังนั้น dose ยาแต่ละอย่างนี้ให้ จำเป็นต้องให้มากกว่าคนธรรมดา จึงจะได้ผล ถ้าคนไข้อ่อนเพลียให้ glucose + vitamin V บางรายท้องผูกต้องสวนอุจจาระกันทุก ๆ 2-3 วัน บางรายท้องเดินต้องรีบให้ยาช่วย

ปรกติ 2 วันแรกต้องให้ bromide 1 gm t.i.d. p.c. ควบทุกราย และ 3 วันสุดท้าย บางรายให้ Codeine phosphate รับประทานแทนเวลาทั้งด morphine คนไข้ไม่ค่อยติด Codeine แม้บางรายให้นานติดต่อกันถึง 5 วัน

ตัวอย่าง คนไข้ชายจีน อายุ 35 ปี สูบฝิ่นมานาน 5 ปี วันละ 2 gm. เวลา 6.00 น.

สูบ 1 gm. เย็น 19.00 น. สูบ 1 gm. ทุกวัน อาชีพเป็นกรรมกรท่าเรือ

ประวัติ ไม่เคยป่วยไข้ร้ายแรง รูปร่างค่อนข้างแข็งแรง เหตุที่สูบเพราะตอนนั้นว่างงาน เพื่อนชวน อยากลองดูด้วย

ตรวจร่างกาย ปรกติทุก system

การรักษา

วันแรก 6.00 น. morphine gr. $\frac{1}{6}$, 19.00 น. morphine gr. $\frac{1}{6}$ Mist. pot. bromide 1 gm t.i.d. p.c.

วันที่ 2 6.00 น. morphine gr. $\frac{1}{8}$, 19.00 น. morphine gr. $\frac{1}{6}$ Mist. pot bromide 1 gm, t.i.d. p.c. Seconal sod. gr. $1\frac{1}{2}$ 21.00 น. (คนไข้นอนหลับไม่มีอาการอื่น)

วันที่ 3 6.00 น. morphine gr. $\frac{1}{8}$, 19.00 น. morphine gr. $\frac{1}{8}$ Mist. pot. bromide 1 gm. t.i.d. p.c. Seconal sod. gr. $1\frac{1}{2}$ 21.00 น. (คนไข้บ่นปวดศีรษะ นอนไม่หลับ ให้ Seconal sod. อีก 1 cap. 22.00 น. คนไข้หลับได้ 2 ช.ม.)

วันที่ 4 6.00 น. ฉีด Vit. B. 1 100 mg. H Miltown I Tab t.i.d. p.c. 9.00 น. คนไข้หงุดหงิดน้ำตาไหล ให้ bellergal 1 เม็ดอ่อนเพลียมาก ให้ glucose 50 % 20 c.c. + Vit. B Complex 1 c.c. v 13.00 น. คนไข้บ่นแน่นท้อง สวนอุจจาระ และให้ Mist. Carminative คนไข้สบายขึ้น 19.00 น. ฉีด morphine gr. $\frac{1}{8}$, Seconal gr. 3 21.00 น. (คนไข้หลับได้ 3 ช.ม.)

วันที่ 5 คนไข้บ่นเพลียเบื่ออาหาร ให้ glucose + Vit. B Complex V คนไข้เป็นหวัด ให้ Coricidine Tab I t.i.d. p.c. 19.00 น. นิด Largactil 50 mg. H ให้ Seconal sod. 1 cap. ก่อนนอน

วันที่ 6 นิด glucose + Vit. B complex v Coricidine I Tab. t.i.d. P.c. 19.00 น. คนไข้ขอฉีด morphine ไม่ได้ฉีดให้ แต่ฉีด Larqactil 25 mq. M. seconal sod. 1 cap ก่อนนอน

วันที่ 7 คนไข้ไอให้ Codeine phosphate Tab. I t.i.d. p.c. หลังอาหารกลางวัน ปวดศีรษะและปวดหลัง ให้ A.P.C. 2 เม็ด glucose + Vit. B complex V, Seconal sod. 2 cap. ก่อนนอน

วันที่ 8 ให้ Vit. B complex tablet. และ Vit. C. อย่างละ 1 เม็ด t.i.d. p.c. ให้ Codeine phosphate Tab. I B.i.d. p.c. ให้ Seconal sod. 1 cap. 21.00 น. คนไข้นอนไม่หลับ ให้ Phenobarbitone gr. II คนไข้หลับเมื่อ ๒๒.๓๐ น.

วันที่ 9 คนไข้กลับบ้านขอยานอนหลับไปกิน ได้จ่าย Seconal sod. ให้ไป 3 cap. กับ Mil-town อีก 6 เม็ด โดยให้กินวันละ 2 ครั้ง ๆ ละ ๑ เม็ด เช้า-เย็น คนไข้ขอ A.P.C. 10 เม็ด

คนไข้รายเดียวกันนี้ ได้ไปตรวจที่ ร.พ. อีกเมื่อ 1 เดือนต่อมาด้วยโรคไข้หวัดใหญ่ คนไข้แข็งแรง ไม่ได้กลับไปสูบบุหรี่อีก แต่สูบบุหรี่มากกว่าเดิมเล็กน้อย

ข้อคิดเห็นบางประการ

ในการรักษาคนไข้อดฝิ่น จำเป็นอย่างยิ่งที่แพทย์ กับคนไข้ได้ตกลงกันดังนี้

1. ให้คนไข้บอกความจริงทุกอย่าง ถึงจำนวนฝิ่นที่สูบ, เวลาสูบ, จำนวนบั้งหมดที่สูบบมา เพราะความจำเป็นตั้งได้เลามาแล้ว

2. คนไข้ต้องอยู่ ร.พ. ตลอดเวลา (ห้ามขออนุญาตออกชั่วคราว)

3. ถ้าจำเป็น ญาติ มิตร ควรเยี่ยมแต่น้อยที่สุด

4. ของที่ญาติ มิตร นำมาเยี่ยม ต้องให้เจ้าหน้าที่ ร.พ. ตรวจก่อน

5. หากตรวจพบโรคประจำตัวของคนไข้ที่จะเป็นสาเหตุให้คนไข้อดไม่ได้ ต้องยอมให้แพทย์รักษาให้ด้วย แล้วต้องทำการผ่าตัด

1. ขอให้เปลี่ยนอาชีพ ถ้าจะเป็นทางให้กลับไปสูบบุหรี่อีก เช่นทำงานในโรงฝิ่น ดังกล่าวมาแล้ว

ถ้าหากได้รับการร่วมมือร่วมใจด้วยกันอย่างดีทั้ง 2 ฝ่ายแล้ว การอดฝิ่นมีทางสำเร็จทุกราย คนไข้ก็จะไม่ได้รับความลำบากอะไร และทั้งควรมีเวลาให้แพทย์ได้ทำการรักษาตามกำหนดด้วย

พ.ศ. 2497

ชื่อ	อายุ	ชาติ	อาชีพ	จำนวน สูบ	เวลาสูบ ปี	โรคประจำตัว	เวลาอยู่ ร.พ. วัน	หมายเหตุ
นาย จย แซ่ ล	42	จีน	กรรมกร	3 กรัม	10	—	26	
นาย ยล แซ่ บ	38	จีน	ค้าขาย	3 กรัม	8	Chr. duodenal ulcer.	23	รักษาทาง med.
นาย น แซ่ ก	35	จีน	ค้าขาย	2 กรัม	3	—	15	
นาย ฮย แซ่ จ	37	จีน	ค้าขาย	4 กรัม	2	Chr. duodenal ulcer.	14	ไปผ่าตัด ร.พ. ศิริราช
นาย ชบ แซ่ จ	46	จีน	ค้าขาย	3 กรัม	8	—	16	
นาย ห แซ่ ล	35	จีน	ค้าขาย	2 กรัม	3	—	11	
นาย จร ก.ร.	26	ไทย	เดินเรือ	2 กรัม	2	—	8	
นาย กต แซ่ ง	41	จีน	ก่อสร้าง	2 กรัม	9	—	11	
นาย ยส อ.ท.	28	ไทย		4 กรัม	3	—	10	Fail.
นาย สย แซ่ ต	51	จีน	ค้าขาย	2 กรัม	3	—	6	
นาย กช แซ่ จ	31	จีน	ค้าขาย	3 กรัม	3	—	10	

พ.ศ. 2499

ชื่อ	อายุ	ชาติ	อาชีพ	จำนวน สูก	เวลาสูบ ปี	โรคประจำตัว	เวลาอยู่ ร.พ. วัน	หมายเหตุ
นาย ว แซ่ ย	42	จีน	ค้าขาย	5 กรัม	2	Rt. renal stone.	23	ผ่าตัด Remove Stone.
นาย ปส ก.พ.	42	ไทย	ค้าขาย			—	6	
นาย ป	35	จีน	รับจ้าง	2 กรัม	2	—	6	
นาย ล แซ่ ล	61	จีน	อยู่บ้าน	3 กรัม	10	—	30	
นาย กท แซ่ ล	31	จีน	ค้าขาย	3 กรัม	3	—	13	
นาย บข แซ่ ล	51	จีน	ค้าขาย	4 กรัม	6	—	21	
นาย จร	29	ไทย	รับจ้าง	2 กรัม	4	—	6	Fail.
นาย ปส	33	ไทย	รับจ้าง	2 กรัม	2			
นาย วป	50	จีน	รับจ้าง	3 กรัม	5	Ca. stomach.	10	Dead. Fail.
นาย ปช	40	จีน	ค้าขาย	5 กรัม	10	—	25	

พ.ศ. 2500

ชื่อ	อายุ	ชาติ	อาชีพ	จำนวน สูบ	เวลาสูบ ปี	โรคประจำตัว	เวลาอยู่ ร.พ. วัน	หมายเหตุ
นาย อร ช.ย.	43	ไทย	ค้าขาย	8 กรัม		Alcoholism.		
นาย ช แซ่ ต	52	จีน	ค้าขาย	2 กรัม	10	—		
นาย จฮ แซ่ ต	38	จีน	ค้าขาย	2 กรัม				
นาย ส แซ่ ล	35	จีน	รับจ้าง	2 กรัม		—		
นาย วฟ แซ่ ล	31	จีน	รับจ้าง	3 กรัม	10	—	10	Fail.
นาย อช แซ่ อ	40	จีน	ค้าขาย	6 กรัม	10	—	18	Fail. ๕ ๓ ครั้งที่ 2
นาย ช แซ่ ล	41	จีน	ค้าขาย					
นาย ส แซ่ ต	52	จีน	ค้าขาย	6 กรัม	15	Plum. T.B.		Fail.
นาย ยฟ แซ่ อ	30	จีน	รับจ้าง	2 กรัม	4	Plum. T.B.	21	
นาย วช แซ่ จ	35	จีน	ค้าขาย					

พ.ศ. 2501

ชื่อ	อายุ	เลขที่ทั่วไป	วันมา	วันกลับ
นาย ด แซ่ม	60	807/97	8 เม.ย. 2501	14 มิ.ย. 2501
นาย ย แซ่ม	49	789/2501	20 พ.ค. 2501	16 มิ.ย. 2501
นายชม แซ่ต	51	1046/2501	27 มิ.ย. 2501	5 ก.ค. 2501
นาย ชจ แซ่ต	49	1047/2501	27 มิ.ย. 2501	5 ก.ค. 2501
นาย สส แซ่ล	58	1136/2501	16 ก.ค. 2501	28 ก.ค. 2501
นาย ขอ แซ่ก	40	1144/2501	18 ก.ค. 2501	16 ส.ค. 2501
นาย สส แซ่ล	58	1136/2501	30 ก.ค. 2501	30 ส.ค. 2501
นาย วฟ แซ่ล	32	1371/2501	25 ส.ค. 2501	18 ก.ย. 2501
นาย ด แซ่ล	61	2145/2501	5 ก.ย. 2501	14 ก.ย. 2501
นาย สช แซ่ต	50	1532/2501	15 ก.ย. 2501	3 ต.ค. 2501
นาย ยก แซ่ก	39	1610/2501	26 ก.ย. 2501	13 ต.ค. 2501
นาย สม แซ่จ	50	1162/2501	10 ต.ค. 2501	12 ต.ค. 2501
นาย วก แซ่ง	40	1860/2501	21 ต.ค. 2501	30 ต.ค. 2501
นาย ม แซ่อ	28	1890/2501	25 ต.ค. 2501	29 ต.ค. 2501